

ЕСПЕРАНТО

Н. Н.

Нашата задача

Задачата на есперантския отдѣл въ „Л. К.“ не може да бѣде друга, освенъ каквато е задачата и на самото списание, т. е. преди всичко литературна.

Знае се, че всѣко обществено движение има както свой организационенъ, така и свой литературенъ животъ. Сжщо така и есперантското движение има свои литературни и организационни задачи. Важността на литературните задачи е толкова по-голяма, като се има предвидъ културно — просвѣтния характеръ на самото движение.

Като изразителъ на литературния и организационенъ животъ би трѣбвало, разбира се да бѣде органътъ на есперантския съюзъ „Булгара есперантиста“. Но тъй като той излиза нередовно, не може напълно да изпълнява тѣзи свои задачи, налага, се да се търсятъ нови пътища въ тази насока

Въ това отношение, макаръ и въ кръга на възможното е направено не малко. Есперантската страница въ в-къ „Заря“ е, може да се каже на дейността на българските есперантисти. Но тя е недостатъчна да отрази нарасталия и всестрененъ есперантски животъ. Есперантскиятъ отдѣлъ въ „Лит. Критикъ“ идва да запълни тази нарастваща нужда.

Прочие, ние вѣрваме, че съидейниците ще оценятъ нашето дѣло и ще сътрудничатъ за превспѣването му!

Нашитѣ общественици за Есперанто

Предприехме анкета, за да установимъ, какво мислятъ нашитѣ общественици за международния езикъ.

Тукъ излагаме едно интервю за г-жа Д-ръ Вѣра Златарева, която бѣше много любезна и отзивчива на нашата покана. Между другото, за дадохме ѝ следнитѣ въпроси:

Какво е Вашето мнение за есперанто?

Каква е споредъ Васъ ролята на межд. езикъ въ междунар. отношение?

Какво мислите за етичната ценностъ на есперанто?

За неговата роля въ науката и литературата?

По-долу излагаме мислитѣ на нашата общественичка.

Първата нужда на човѣка въ отношенията му съ околнитѣ е да се разбира съ тѣхъ. Говорѣтъ е едно отъ срѣдствата, да се изразяватъ мислитѣ на човѣка и да се правятъ достояние на другитѣ. Но народитѣ говорятъ различни езици и людитѣ отъ различни народности трѣбва да познаватъ взаимно езицитѣ си, за да могатъ да се разбиратъ. А това е твърде мъчно. Особено за малкитѣ народи. Интелигентниятъ човѣкъ трѣбва да знае поне 2—3 чужди езици, за да може да се разбира съ людетѣ отъ другитѣ страни и да се ползува съ нуждната литература. А това е твърде трудно. Исква време, срѣдства и много сили.

Създаването на единъ общъ международенъ езикъ, естествено, ще улесни людетѣ въ стремѣжа имъ да общуватъ и да се разбиратъ. Ще трѣбва да се учи тогава

само *единъ* чуждъ езикъ. Но това значи и *изравняване* на народитѣ. Винаги има нѣщо надмѣнно въ онѣзи, които знаятъ, че тѣхния матеренъ езикъ се учи отъ другитѣ и че като разговаряшъ съ тѣхъ ти разговаряшъ на тѣхния езикъ. Това създава повишено самочувство у онзи, който не само трѣбва да мисли какво говори, но да мисли и какъ да говори. Да се говори на есперанто въ международни срещи и конгреси, това значи да се чувствуватъ равни всички люде. А създаване на по-човѣшки отношения между народитѣ, естествено това има твърде голѣмо значение.

Не само стопанскиятъ, но и културниятъ животъ на отдѣлнитѣ народи е вече не самостоятеленъ, а свързанъ съ живота на другитѣ народи. Тази свързаностъ създаватъ още по-голяма нужда отъ единъ международенъ езикъ. А до сега, освенъ есперанто въ това отношение не се е наложилъ другъ езикъ.

Ст. Ганелъ

Esperanto

Нѣколко думи за международния езикъ есперанто. Създателътъ на есперанто е вѣршавския лѣкаръ Д-ръ Людвигъ Заменхофъ. Той е посвѣтилъ почти цѣлия си животъ за създаването на международния езикъ. При мисълта, че създава нѣщо, което ще донесе огромна полза на човечеството, той не се спира предъ голѣмитѣ трудности, които му се изпречватъ.

И ето искрата е хвърлена. На 20 май 1887 г. излиза първата брошура за есперанто. Отначало Заменхофъ претърпелъ много неуспѣхи, но това не го отчайва.

Есперанто не представлява днесъ единъ проектъ въ оформяване, а е отдавна завършена и служи на човечеството. Отличава се отъ другитѣ езици съ две главни особености: (1) леснина при изучаването и 2) съвършенство.

Леснотата произлиза отъ правилността на граматиката и правописа. Тая правилностъ намалява думитѣ, които трѣбва да се изучаватъ. И наистина докато въ другитѣ езици всѣка дума поотдѣлно трѣбва да се изучава, въ есперанто достатъчно е да знаемъ корена на думата, за да образуваме съ окончание съществителни, прилагателни и пр.

Втората особеностъ на есперанто се състои въ неговата математическа стойностъ, гъвкавостъ, звучностъ, многообразностъ на изразността. Не може да се разпадне на диалекти както другитѣ езици, защото има определена основа, която обаче, не му пречи да се развива.

Движението на есперантиститѣ, което се породило така скромно, израсна въ мощно международно движение, което се бори за миръ между народитѣ и за улеснение на международнитѣ връзки.

Всѣки деѣ есперанто печели нови и нови победи. Излизатъ множество вестници и списания на есперанто, радиото разпрѣсква по свѣта есперантската речъ. Есперанто вече се налага като международенъ езикъ и неговото употрѣбление на практика е широко приложено.

Прочее да работимъ за превспѣването на есперанто като участвуваме въ всѣко начинание въ международнитѣ отношения и го популяризираме въ средъ маситѣ.

Есперанто разрешава езиковитѣ прѣгради и ни разкрива цѣлия свѣтъ!

ИНСТИТУТЪ ЗА
ЛИТЕРАТУРА